

List of Signatures

Page 1/1

sak 13-2024 Vedlegg 5 Redegjørelse for samfunnsansvar 2023.pdf

Name	Method	Signed at
Kilvær, Rita	BANKID	2024-03-15 09:50 GMT+01
Finnsson, Jon Tomas	BANKID	2024-03-15 09:41 GMT+01
Valsø, Svein Tore	BANKID	2024-03-15 09:22 GMT+01
Fauskanger, Svein Erik	BANKID	2024-03-15 08:49 GMT+01
Høvik, Gunn Elisabeth Bøhlum	BANKID	2024-03-15 08:47 GMT+01
Aae, Bente	BANKID	2024-03-19 09:52 GMT+01
Hansen, Erik Arne	BANKID	2024-03-18 16:12 GMT+01
Johansen, Ragnhild	BANKID	2024-03-15 11:55 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Pasientreiser HF

Redegjørelse for samfunnsansvar 2023

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Innledning

Arbeidet med samfunnsansvar er en del av den helhetlige virksomhetsstyringen i Pasientreiser HF. Dette innebærer at vi har et selvstendig ansvar for å følge opp alle lovkrav og sentrale føringer som gjelder miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

Redegjørelse for samfunnsansvar gis årlig og i forbindelse med årsberetningen. Redegjørelsen for 2023 er utarbeidet i samsvar med kravene som følger av regnskapsloven § 3-3 c, og følger som vedlegg til årsberetningen.

Årsberetningen er signert av administrerende direktør og styret i henhold til reglene i [regnskapsloven § 3-5](#).

Om Pasientreiser HF

Pasientreiser HF er et nasjonalt helseforetak som er etablert for å oppfylle de regionale helseforetakenes «sørge-for ansvar» på området pasientreiser.

Vårt overordnede formål er å bidra til at innbyggerne kommer seg til og fra offentlig godkjent behandling, og at de som har rett til støtte til reisen sin, får det. Foretakets formål er uttrykt slik: *Pasienten får oppfylt sin rett til pasienttransport.*

Pasientreiser HF's visjon er: *En enkel, tilgjengelig og kostnadseffektiv pasientreise.*

Foretaket har hovedkontor i Skien og avdelingskontor i Mosjøen, Førde, Ålesund og Moelv.

Som faglig kompetansesenter, har Pasientreiser HF ansvar for å forvalte og bidra til videreutvikling av pasientreiseområdet. Foretaket har ansvar for følgende områder:

- teknologiutvikling og systemforvaltning
- vedtaksmyndighet for søknader om pengestøtte i henhold til pasientreiseforskriften
- databehandleransvar for enkelt- og direkteoppgjørsregistrene
- administrative fellesoppgaver og samordningsoppgaver
- kompetanseutvikling og juridisk bistand
- bidra til harmonisering av regelverk og praksis i forvaltningen av pasientreiser på nasjonalt nivå

De overordnede føringene for samfunnsansvar

Spesialisthelsetjenesten som Pasientreiser HF er en del av, forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet. Vi har en plikt overfor samfunnet å forvalte disse ressursene på en bærekraftig måte. Alle medarbeidere i spesialisthelsetjenesten, og alle som handler på vegne av spesialisthelsetjenesten, skal derfor opptre i tråd med allmenne etiske normer og etter gjeldende lover og forskrifter. Alle ansatte skal kjenne til våre etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene gjenspeiler vårt verdisyn og viser hvordan vi sammen forvalter samfunnsansvaret på best mulig måte. Her kan du lese våre [etiske retningslinjer](#).

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Staten stiller krav og forventninger til at virksomhetene de eier skal opptre ansvarlig, være ledende i sitt arbeid med å ivareta menneskerettigheter, følge arbeidstakerrettigheter, redusere sitt klima- og miljøavtrykk, og forebygge økonomisk kriminalitet, som for eksempel korrupsjon og hvitvasking av penger. Statlige virksomheter skal være ledende i arbeidet med samfunnsansvar.

Statens krav og forventninger er nedfelt i eierskapsmeldingen: et grønnere og mer aktivt statlig eierskap, St.6 (2022-2023). [Eierskapsmeldingen](#) beskriver ambisjoner, mål og strategier innen «sosiale forhold», «miljøforhold» og «økonomiske forhold». For alle områdene skal spesialisthelsetjenesten styres etter prinsipper om å opptre ansvarlig.

Styrene i de regionale helseforetakene har vedtatt [Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar](#). Formålet med rammeverket er å klargjøre hvilke rammer/føringer som gjelder for området, og hvordan spesialisthelsetjenesten arbeider med samfunnsansvaret.

De enkelte områdene for samfunnsansvar

Klima og miljø:

Klimaendringene er ifølge Verdens helseorganisasjon den største helsetrusselen vi står ovenfor. Sykehusdrift bidrar til betydelige klimagassutslipp og belaster miljøet gjennom forbruk av vann og energi, innkjøp av legemidler og produkter og gjennom behandling av avfall. Transport av pasienter, pårørende, medarbeidere og leverandører, og ved rehabilitering av bygg eller nybygg bidrar også til en negativ miljøbelastning.

Det fire helseregionene har vedtatt felles [klima og miljømål for spesialisthelsetjenesten 2022-2030](#).

Pasientreiser HF har ikke de samme miljøutfordringer som helseforetakene med sykehusdrift. Vi har derfor vurdert kravene i rammeverket ut ifra en forholdsmessig tilnærming til vår virksomhet.

I 2022 ble ordningen med obligatorisk 3. partssertifisering i henhold til ISO 14001:2015 (ledelsessystem for miljø) gjort frivillig for alle helseforetak. Ledelsen i Pasientreiser HF besluttet å gå bort fra 3. partssertifisering, men det er fortsatt et krav å etterleve standarden.

Ledelsen i Pasientreiser HF har vurdert hvilke områder som er relevante for foretaket. Basert på vurderingen er det satt i gang tiltak knyttet til energiforbruk, tjenestereiser med fly og bil, og tiltak for å styrke miljøbevissthet blant medarbeiderne. For å følge opp kravene, har foretaket laget en fire årlig handlingsplan for miljø og bærekraft med konkrete tiltak. Handlingsplanen revideres årlig.

Foretaket bidrar til spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar, og leverer nøkkeltall til klimaregnskapet for eget foretak, og på visse type indikatorer innenfor pasientreiseområdet.

Resultatoppnåelse

Utgangspunkt for måling av resultatoppnåelse er referanseåret 2019. Resultatet rapporteres i årlig melding til eier og via spesialisthelsetjenestens klimaregnskap.

Sammenlignet med 2019 har

- energiforbruket i 2023 økt med 3,8 prosent
- tjenestereiser med fly redusert med 17,8 prosent

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

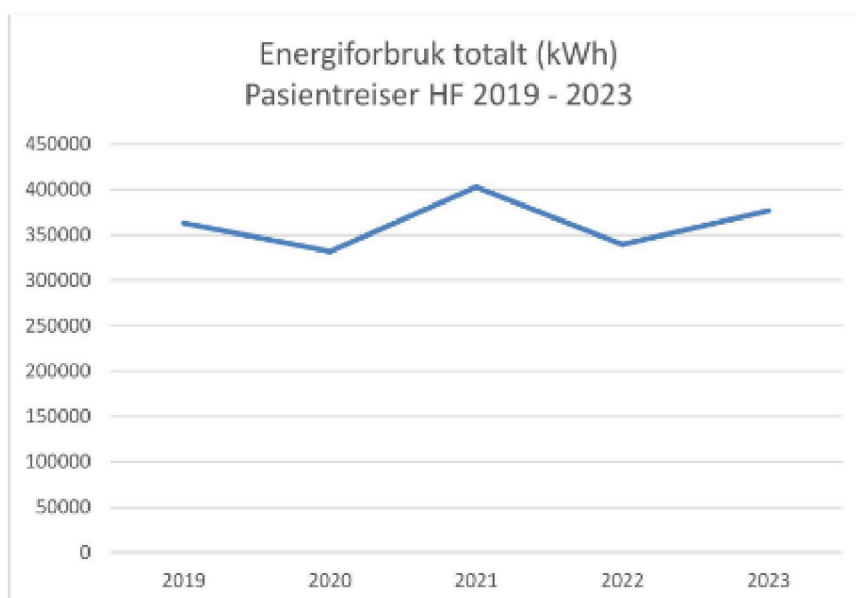
- tjenestereiser med bil redusert med 14,6 prosent

Hovedårsaken til økt energiforbruk, er at arealet som Pasientreiser HF leier av Grenland Næringspark i Skien, har økt med 302 m² fra 2019 til 2023.

Som et energisparetiltak ble alle lyspærene, i lokalet som Pasientreiser HF leier, erstattet med LED-belysning i 2023. Det er også montert sensorer på all lys, slik at lyset slår seg av i rom som ikke er i bruk.

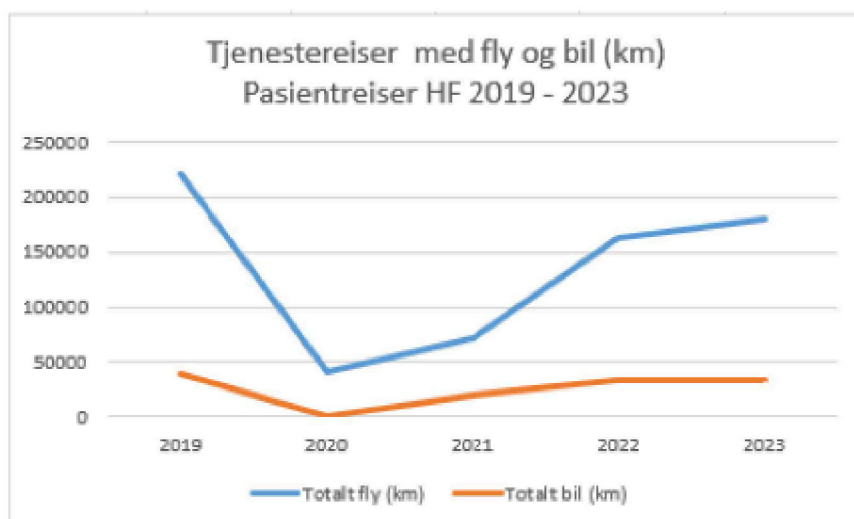
Noe av reduksjonen i tjenestereiser kan skyldes andre forhold enn tiltak som er iverksatt som følge av felles klima- og miljømål, for eksempel endrede vaner og hyppigere bruk av digitale møter etter pandemien. 2023 var første hele året uten restriksjoner som preget perioden mars 2020 – februar 2022.

Nedenfor vises utviklingen for Pasientreiser HF 2019 – 2023.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Flere detaljer og status for de andre helseforetakene finner du [HER](#):

Uønskede hendelser

Det er ikke registrert uønskede hendelser for ytre miljø i 2023. Dette er som forventet ut ifra virksomheten art. Foretakets drift gjennomføres uten fare for utslipp av kjemikalier til luft og vann.

Miljøbevisste medarbeidere

I 2023 ble e-læringskurset om miljø gjennomført av 82 prosent og spørreundersøkelse om miljø besvart av 74 prosent av de ansatte. Foretaket har planer om å oppdatere e-læringskurset i 2024.

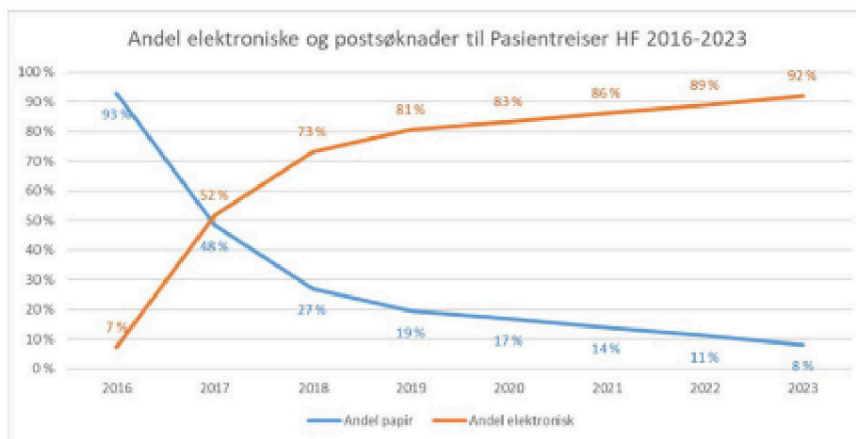
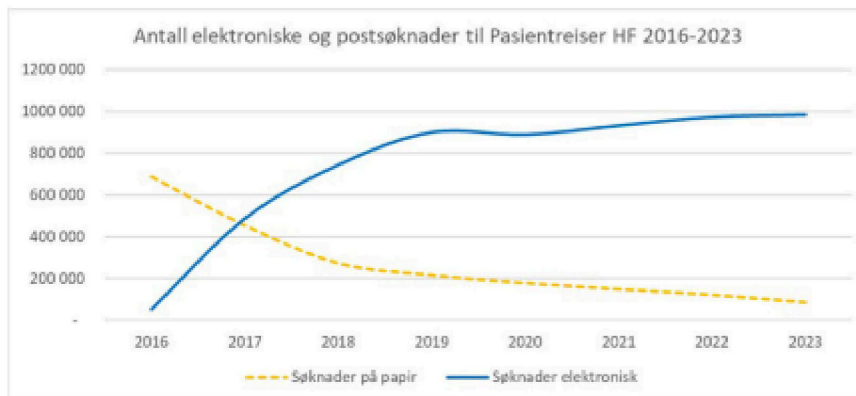
Digitaliseringsgrad

Pasientreiser HF har høyt fokus på å videreutvikle selvbetjeningsløsningen på Helsenorge. Digitaliseringsgraden har økt jevnlig for pasienter som har reist til og fra behandling selv, og som kan søke støtte for reiseutgifter i etterkant, i tråd med pasient- og brukerrettighetsloven med tilhørende forskrift. I desember 2023 ble 92 prosent av søknadene om pengestøtte mottatt digitalt. Økt digitalisering og automatisering av området reiser uten rekvisisjon utgjør en betydelig miljøgevinst i form av mindre forbruk av papir.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Det er en målsetting at en større del av bestillingsansvaret overføres fra behandler til pasient for området reiser med rekvisisjon. Med dette får behandlerne mer tid til andre viktige arbeidsoppgaver, og ressurser kan rettes inn mot de som trenger det mest. Dette skjer blant annet gjennom videreutvikling av selvbetjeningsløsningen på Helsenorge, og ny rekvisisjonspraksis som piloteres i 2024. Pasientene vil med dette selv kunne bestille reiser til og fra behandling via Helsenorge. Ved at flere pasienter er informerte og aktive i prosessen for rekvirerte reiser, forventes færre bomturer som vil bidra til reduserte utslipp.

Forebygging av økonomisk kriminalitet

Spesialisthelsetjenesten skal arbeide systematisk med forebygging av misligheter og korrupsjon. Pasientreiser HF har egne interne varslingsrutiner for ansatte. Ved kritikkverdige forhold skal det varsles i internkontrollsystemet. Ved registrering av varselet skal egen prosedyre for hendelseshåndtering (avvik, observasjoner og forbedringsforslag) følges.

Som et forebyggende tiltak, er vi oppmerksomme på, og har prosedyrer for vurdering av habilitet ved ansettelser, saksbehandling og anskaffelser. Prosedyrene bidrar til kompetente og korrekte avgjørelser i alle ledd.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Sosiale forhold - medarbeidere og mangfold

Spesialisthelsetjenesten skal arbeide systematisk med å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjon av disse grunnlagene, i alle arbeidsprosesser.

Det er risiko for bevisst og ubevisst diskriminering av søkere til stillinger i spesialisthelsetjenesten. Retningslinjer i *Likestilt rekruttering* etterlevs. Vi som arbeidsgiver gjennomfører ansettelsesprosesser som ivaretar alle kvalifiserte søkere, uavhengig av bakgrunn, nedsatt funksjonsevne og hull i CV'en. Dette reduserer diskrimineringsrisikoen ved ansettelser.

Redegjørelse av aktiviteter innen likestilling

Aktivitets- og redegjørelsesplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven er et viktig verktøy for å oppnå reell likestilling. For å oppnå likestilling kreves det i tillegg til et diskrimineringsvern for enkeltindivider også en aktiv innsats fra arbeidsgivere og myndigheter. For å hindre diskriminering, skal Pasientreiser HF redegjøre tilstanden forkjønnslikestilling i virksomheten, og hva vi konkret gjør for å oppfylle den lovpålagte aktivitetsplikten.

Helseforetakene er omfattet av aktivitetsplikten og skal:

- undersøke om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling
- finne årsaken hvis vi oppdager risikoer
- sette i gang tiltak for å motvirke diskrimineringen, og bidra til økt likestilling og mangfold i virksomheten
- vurdere resultatet av arbeidet etter bokstav a –c
- kartlegge lønn og ufrivillig deltid annethvert år.

Her kan du lese vår [likestillingsredegjørelse](#).

Tiltak 2024

Foretakets etiske retningslinjer utvides til å omhandle mer om likestilling og ikke-diskriminering. Revisjon av tiltaket ble ikke prioritert i 2023 men vil bli utført i andre kvartal i 2024.

Mål: Øke ansattes bevissthet og kunnskap om likestilling og ikke-diskriminering.

Ha økt oppmerksomhet på likestilling og ikke-diskriminering i årlig medarbeiderundersøkelse.

Vurdere hvorvidt medarbeiderundersøkelsen ivaretar dette området i sterk nok grad.

Mål: Innsikt i ansattes opplevelser om likestilling og ikke-diskriminering i foretaket.

Vi kjenner ikke til at noen er blitt utsatt for diskriminering i rekruttering de siste 12 månedene. Foretaket anerkjenner mangfoldet og i våre stillingsannonser finner man følgende pre-definerte tekst:

“Vi har som mål å ansette medarbeidere med ulik alder, kjønn og bakgrunn, og ønsker å legge til rette for ansatte med redusert funksjonsevne”.

Skader og ulykker

Det har ikke vært rapportert skader eller ulykker som har hatt behov for behandling av helsepersonell eller generert fravær fra arbeidsplassen i 2023.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Tilstedeværelse og sykefravær

Årlige medarbeiderundersøkelser viser høy grad av trivsel og jobbmotivasjon, men tilstedeværelsen er under målsettingen samlet for foretaket. Basert på resultatene siste par årene, har vi intensivert samarbeidet med både bedriftshelsetjeneste og NAV med mål om redusert sykefravær.

Andre tiltak for å øke tilstedeværelse er for eksempel:

- lederstøtte i forebygging og god oppfølging ved sykefravær
- tilbud om hjemmekontor for alle ansatte
- fleksible arbeidstidsordninger for alle ansatte
- trivselsundersøkelser per kvartal for ansatte i produksjon
- re-etablering av trivselsgruppe med fokus på miljøtiltak både i og utenfor arbeidstiden

Sosiale forhold - Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold - Åpenhetsloven

Pasientreiser HF arbeider aktivt for å sikre at virksomheten ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette gjelder både internt i virksomheten og eksternt mot forretningsforbindelsene våre.

Vi er omfattet av åpenhetsloven, og skal årlig utføre og redegjøre for våre aktsomhetsvurderinger. Samtidig skal vi kunne gi informasjon om vårt arbeid til alle som skriftlig etterspør dette.

Formålet med aktsomhetsvurderingene er å få oversikt over og vurdere risiko for om det skjer brudd på menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold, både internt i virksomheten og hos leverandørkjeder og forretningsforbindelser. Aktsomhetsvurderingene utføres i tråd med OECDs retningslinjer og systematikk. Fjorårets redegjørelse for aktsomhetsvurderinger som dekket perioden 01.07.22-01.06.23, kan leses [HER](#).

Oppsummering og oppfølging av tiltak – resultat av detaljkartlegging 2023

Det overordnede risikobildet ble kartlagt (høsten 2022), før vi prioriterte av hvilke risikoområder vi skulle undersøke nærmere.

Etter prinsippene om risikobasert tilnærming og forholdsmessighet, ble det bestemt å se nærmere på avtaler hvor den generelle risikoen for negativ påvirkning knyttet til bransje, geografi og produkt er høy. Dette gjaldt avtalene om kaffeleveranse, renhold og post/transport.

Foretaket sendte ut brev til aktuelle leverandører i mars og april 2023 med konkrete spørsmål om lønn- og arbeidsforhold, opprinnelsesland på visse type produkter, og om hvordan leverandøren følger opp menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen leverandørkjede.

Først den 18.09.23 hadde vi mottatt alle svarene.

Tilbakemeldingene avdekket ingen brudd. Leverandørene har vist til at de oppfyller rettigheter gjennom gjeldende overenskomster og retningslinjer, og hvordan de forebygger eventuelle negative konsekvenser. Pasientreiser HF mener at leverandørene har vist at de har system for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og at det derfor ikke er behov for flere undersøkelser fra vår side. Ta kontakt med Pasientreiser HF hvis du ønsker nærmere beskrivelse av denne kartleggingen: postmottak@pasientreiser.no

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924

Oppfølging av forebyggende tiltak:

Som en del av aktsomhetsvurderingene i fjor, besluttet foretaket flere forebyggende tiltak for å redusere risikoen for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

De forebyggende tiltakene går ut på å forbedre enkelte prosedyrer og retningslinjer, slik at kravene som følger av samfunnsansvaret vårt inkludert åpenhetsloven, blir tydeligere og lettere å etterleve. Tiltakene gjelder for prosedyren for anskaffelser, praksis for innleie og etiske retningslinjer. Arbeidet ble startet høsten 2023 og vil bli ferdig i løpet av høsten 2024.

Når det gjelder prosedyren for anskaffelser, skal vi forenkle den, slik at den blir mer brukervennlig. Innholdet skal også oppdateres, med tema som avtaleoppfølging og habilitetskrav. Anskaffelsesprosedyren vil ha en skjematisk form, som gjør den mer oversiktlig og enklere å bruke.

Foreløpig redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2024

Foretaket har siden forrige kartlegging, gjennomført en ny risikovurdering (januar 2024) av inngåtte avtaler.

Merk at de fleste av våre avtaler er gjennom avrop på nasjonale rammeavtaler. Det er Sykehusinnkjøp HF som er ansvarlig for anskaffelsesprosessen ved nasjonale rammeavtaler. Sykehusinnkjøp HF vurderer miljø og sosialt ansvar i hver anskaffelse, og stiller alltid krav til at tilbydere kan redegjøre for etisk handel i alle ledd, se mer informasjon her: [Samfunnsansvar - Sykehusinnkjøp HF \(sykehusinnkjop.no\)](#)

Pasientreiser HF legger derfor til grunn at risikovurderinger er ivaretatt av Sykehusinnkjøp HF i anskaffelsesprosessen, og at risiko og sannsynlighet for negative konsekvenser derfor er lave. Det samme gjelder avtalene som gjelder kjøp gjennom Sykehuspartner HF som baserer seg på Helse Sør-Øst sine rammeavtaler. Sykehuspartner HF er selv underlagt åpenhetsloven og vi legger derfor til grunn at risikovurderinger av dette området er gjort av dem i anskaffelsesprosesser relatert til disse rammeavtalene.

Med bakgrunn i fjorårets risikokartlegging av egne avtaler og risikovurdering av avtaler gjennom avrop, viser nåsituasjonen at det ikke er nødvendig å sette i gang noen tiltak. Nærmere innsyn i risikovurderingen kan gis ved henvendelse til postmottak@pasientreiser.no.

Aktsomhetsvurderinger foregår kontinuerlig. Pasientreiser HF vil i løpet av året gjennomføre en risikovurdering hvor vi også vil se nærmere på interne forhold. Endelig redegjørelse for aktsomhetsvurderingene 2024 vil komme frem i redegjørelse for samfunnsansvar 2024, som blir behandlet av styret første halvår 2025. Der vil vi også belyse om ovennevnte forebyggende tiltak har hatt ønsket effekt.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
082A5F1EC26A4CB28062177105E82924